

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพของเกษตรกรในตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์อันได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ภาวะสุขภาพ การใช้บริการสาธารณสุขและความรู้เรื่องบัตรสุขภาพ โดยเปรียบเทียบระหว่างครอบครัวเกษตรกรที่ซื้อบัตรสุขภาพกับครอบครัวเกษตรกรที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพกลุ่มละ 112 ตัวอย่างเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหรือภรรยาเกษตรกรที่ซื้อและไม่ซื้อบัตรสุขภาพของตำบลลาดยาว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยเก็บข้อมูลช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2539 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอด้วยตารางประกอบการอธิบายได้ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจสังคม
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลภาวะสุขภาพ
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลการใช้บริการสาธารณสุข
- ส่วนที่ 5 ความรู้เรื่องบัตรสุขภาพ
- ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ภาวะสุขภาพ การใช้บริการสาธารณสุขและความรู้เรื่องบัตรสุขภาพกับการเข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มที่ข้อบทรสุขภาพและกลุ่มไม่ข้อบทรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มข้อบทร(n=112)		กลุ่มไม่ข้อบทร(n=112)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
หญิง	72	64.3	66	58.9
ชาย	40	35.7	46	41.1
อายุ				
21 - 30 ปี	8	7.1	11	9.8
31 - 40 ปี	26	23.2	33	29.5
41 - 50 ปี	41	36.6	29	25.9
51 - 60 ปี	25	22.4	30	26.8
60 ปีขึ้นไป	12	10.7	9	8.0
สถานภาพสมรส				
คู่	103	91.9	103	91.9
หม้าย	6	5.4	7	6.3
โสด	2	1.8	2	1.8
หย่า	1	0.9	-	-

ตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ข้อบทรสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.3 อายุระหว่าง 41 - 50 ปีร้อยละ 36.6 และสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 91.9 ขณะที่กลุ่มไม่ข้อบทรสุขภาพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.9 อายุระหว่าง 31 - 40 ปีร้อยละ 29.5 และสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 91.9

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของเหตุผลในการซื้อบัตรสุขภาพและไม่ซื้อบัตรสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ(n=112)		
เจ็บป่วยไม่เสียเงินมาก	54	48.2
เจ้าหน้าที่แนะนำให้ซื้อ	35	31.3
มีโรคประจำตัว	18	16.0
มีสมาชิกในครอบครัวมาก	4	3.6
เป็นการช่วยเหลือผู้อื่น	1	0.9
กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ(n=112)		
มีบัตรสงเคราะห์	33	29.5
มีบัตรอาสาสมัครสาธารณสุข	24	21.4
ไม่ค่อยเจ็บป่วย	23	20.5
ไม่อยากซื้อ	10	8.9
มีสิทธิเบิกได้	8	7.1
ไม่มีเงิน	7	6.3
มีบัตรผู้สูงอายุ	4	3.6
มีบัตรผู้นำชุมชน	3	2.7

จากตาราง 2 พบว่าเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่คือ เมื่อเจ็บป่วยไม่เสียเงินมากร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่แนะนำให้ซื้อ มีโรคประจำตัว มีสมาชิกในครอบครัวมากและเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นร้อยละ 31.3 , 16.0 , 3.6 และ 0.9 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลของกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มมีบัตรรักษาพยาบาลฟรี อย่างอื่นเช่น บัตรสงเคราะห์ บัตรอาสาสมัครสาธารณสุข บัตรผู้สูงอายุ บัตรผู้นำชุมชนและมีสิทธิเบิกได้รวมคิดเป็นร้อยละ 64.3 ส่วนกลุ่มที่เหลืออีกร้อยละ 35.7ให้เหตุผลที่ไม่ซื้อเพราะ ไม่ค่อยเจ็บป่วย ไม่อยากซื้อและไม่มีเงิน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของแหล่งหรือบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างซื้อบัตรสุขภาพ

แหล่ง/บุคคลที่ซื้อบัตรสุขภาพ	จำนวน (n=112)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยลาดยาว	56	50.0
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลลาดยาว	29	25.9
อาสาสมัครสาธารณสุข	20	17.9
ผู้นำชุมชน	7	6.2

จากตาราง 3 พบว่า แหล่งหรือบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างซื้อบัตรสุขภาพ ส่วนใหญ่ซื้อกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยลาดยาวร้อยละ 50.0 รองลงมาซื้อกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลลาดยาวและอาสาสมัครสาธารณสุขร้อยละ 25.9 และ 17.9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจสังคม

ตาราง 4 ข้อมูลทางเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพและ
กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=112)		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=112)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	101	90.2	97	86.6
ไม่ได้เรียน	8	7.1	9	8.0
มัธยมศึกษา	3	2.7	6	5.4
รายได้ครอบครัว/เดือน				
≤ 2,800 บาท	29	25.9	29	25.9
2,801 - 4,800 บาท	30	26.8	30	26.8
4,801 - 6,800 บาท	29	25.9	41	36.6
6,801 - 8,800 บาท	12	10.7	6	5.3
8,801 - 10,800 บาท	4	3.6	3	2.7
>10,800 บาทขึ้นไป	8	7.1	3	2.7
จำนวนสมาชิกในครอบครัว				
1 - 3 คน	18	16.1	38	34.0
4 - 6 คน	87	77.6	64	57.1
7-9 คน	6	5.4	9	8.0
> 9 คน	1	0.9	1	0.9
การกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพ				
ไม่กู้	25	22.3	18	16.1
กู้	87	77.7	94	83.9

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 90.2 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,801 - 4,800 บาท ร้อยละ 26.8 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คน ร้อยละ 77.6 และส่วนใหญ่กู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ ร้อยละ 77.7 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.6 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 4,801 - 6,800 บาท ร้อยละ 36.6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 - 6 คน ร้อยละ 57.1 และส่วนใหญ่กู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ ร้อยละ 83.9

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ส่วนที่ 8 ข้อมูลภาวะสุขภาพ

ตาราง 5 ภาวะสุขภาพครอบครัวกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม กลุ่มที่ซื้อบัตรสุขภาพและ
กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=112)		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=112)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเจ็บป่วยเรื้อรัง				
ไม่มี	55	49.1	70	62.5
มี	57	50.9	42	37.5
การเจ็บป่วยปีที่ผ่านมา				
ไม่มี	64	57.1	70	62.5
มี	48	42.9	42	37.5
เจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล				
ไม่มี	90	80.4	95	84.8
มี	22	19.6	17	15.2
การได้รับอุบัติเหตุ				
ไม่มี	102	91.1	103	91.9
มี	10	9.9	9	8.1
การตั้งครรภ์หรือคลอดบุตร				
ไม่มี	101	90.2	102	91.1
มี	11	9.8	10	8.9
เจ็บป่วยหรือเสียชีวิต				
ไม่มี	110	98.2	110	98.2
มี	2	1.8	2	1.8

จากตาราง 5 ภาวะสุขภาพของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่มีการเจ็บป่วยเรื้อรังร้อยละ 50.9 ซึ่งโรคที่พบได้แก่ ปวดข้อปวดหลังร้อยละ 31.6

โรคกระเพาะอาหารร้อยละ 22.8 และโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 15.8 ส่วนการเจ็บป่วยที่นอกเหนือจากการเจ็บป่วยเรื้อรังพบว่า ไม่มีการเจ็บป่วยในรอบปีที่ผ่านมาร้อยละ 57.1 ไม่เจ็บป่วยต้องนอนโรงพยาบาลร้อยละ 80.4 ไม่ได้รับอุบัติเหตุร้อยละ 91.1 ไม่มีผู้ตั้งครรภ์หรือคลอดบุตรร้อยละ 90.2 และไม่มีผู้เจ็บป่วยและเสียชีวิตร้อยละ 98.2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการเจ็บป่วยเรื้อรังร้อยละ 62.5 ไม่มีการเจ็บป่วยในรอบปีที่ผ่านมาร้อยละ 62.5 ไม่เจ็บป่วยต้องนอนโรงพยาบาลร้อยละ 84.8 ไม่ได้รับอุบัติเหตุร้อยละ 91.9 ไม่มีผู้ตั้งครรภ์หรือคลอดบุตรร้อยละ 91.1 และไม่มีการเจ็บป่วยและเสียชีวิตร้อยละ 98.2

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 6 ภาวะสุขภาพจำแนกตามกลุ่มโรคของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพและกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

กลุ่มโรค	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=86)		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=58)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระบบกล้ามเนื้อและโครงสร้าง	18	20.9	17	29.3
ระบบหัวใจและหลอดเลือด	14	16.3	8	13.8
ระบบทางเดินอาหาร	13	15.1	9	15.5
อุบัติเหตุและการบาดเจ็บ	12	13.9	11	18.9
ระบบทางเดินหายใจ	4	4.7	7	12.2
ระบบทางเดินปัสสาวะ	4	4.7	-	-
ระบบต่อมไร้ท่อ	4	4.7	1	1.7
ระบบอื่น ๆ	17	19.7	5	8.6

จากตาราง 6 ภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อและโครงสร้างร้อยละ 20.9 รองลงมาได้แก่ โรคระบบหัวใจและหลอดเลือดร้อยละ 16.3 ส่วนโรคระบบอื่น ๆ ได้แก่ เบาหวาน ต้อกระจก มดลูกอักเสบ ปวดศีรษะ รวมกันทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 19.7 ส่วนภาวะสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อและกระดูกร้อยละ 29.3 รองลงมาได้แก่อุบัติเหตุและการบาดเจ็บร้อยละ 18.9 ส่วนโรคระบบอื่น ๆ ได้แก่ เบาหวาน ปวดศีรษะ อัมพาต รวมกันทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 8.6

ส่วนที่ 4 ข้อมูลการใช้บริการสาธารณสุขแห่งแรกในรอบปีที่ผ่านมา

ตาราง 7 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพ
และกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ		กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
*สถานบริการที่ใช้(n=112)				
สถานื่อนามัยลาดยาว	68	60.7	48	42.8
โรงพยาบาลลาดยาว	58	51.8	57	50.8
คลินิกเอกชน	40	35.7	49	43.8
โรงพยาบาลเอกชน	4	3.6	7	6.4
โรงพยาบาลสวรรคภ์ประชารักษ์	1	0.9	4	3.6
*เหตุผลการใช้บริการ(n=112)				
สะดวกใกล้บ้าน	89	79.5	77	68.8
บริการรวดเร็ว	54	48.2	50	44.6
รักษาแล้วหาย	17	15.1	24	21.4
ค่ารักษาไม่แพง	15	13.4	8	7.1
เบิกได้	5	4.5	3	2.7
*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ				

จากตาราง 7 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ใช้บริการที่สถานื่อนามัยลาดยาวร้อยละ 60.7 รองลงมาใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 51.8และเหตุผลที่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 79.5 รองลงมาคือ บริการรวดเร็วร้อยละ 48.2 ขณะที่กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 50.8 รองลงมาใช้บริการที่คลินิกเอกชนร้อยละ 43.8 และเหตุผลที่ใช้บริการส่วนใหญ่คือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 68.8 รองลงมาคือบริการรวดเร็วร้อยละ 44.6

ตาราง 8 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยไม่รุนแรงของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพและกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ		กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานบริการที่ใช้(n=112)				
สถานีอนามัยลาดยาว	54	48.2	23	20.5
คลินิกเอกชน	27	24.1	48	42.9
โรงพยาบาลลาดยาว	21	18.8	29	25.9
ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	5	4.5	8	7.1
โรงพยาบาลเอกชน	5	4.5	3	2.7
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์	-	-	1	0.9
*เหตุผลการใช้บริการ(n=112)				
สะดวกใกล้บ้าน	90	80.4	78	69.6
บริการรวดเร็ว	55	49.1	47	41.9
รักษาแล้วหาย	21	16.1	17	15.2
ค่ารักษาไม่แพง	11	9.8	18	16.1
เบิกได้	3	2.7	3	2.7

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 8 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยไม่รุนแรงของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ใช้บริการที่สถานีอนามัยลาดยาวร้อยละ 48.2 รองลงมาใช้บริการที่คลินิกเอกชนร้อยละ 24.1 และเหตุผลที่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 80.4 รองลงมาคือ บริการรวดเร็วร้อยละ 49.1 สำหรับกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บริการที่คลินิกเอกชนร้อยละ 42.9 รองลงมาใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 25.9 และเหตุผลที่ไม่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 69.6 รองลงมาคือ บริการรวดเร็วร้อยละ 41.9

ตาราง 9 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยปานกลางของกลุ่มตัวอย่างที่ข้อบทรูสุขภาพและกลุ่มที่ไม่ข้อบทรูสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มข้อบทรูสุขภาพ		กลุ่มไม่ข้อบทรูสุขภาพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานบริการที่ใช้(n=112)				
โรงพยาบาลลาดยาว	85	75.9	95	84.8
สถานื่อนามัยลาดยาว	19	16.9	8	7.1
คลินิกเอกชน	7	6.3	5	4.5
โรงพยาบาลสวรรคตประชารักษ์ 1	-	0.9	2	1.8
โรงพยาบาลเอกชน	-	-	2	1.8
*เหตุผลการใช้บริการ(n=112)				
สะดวกใกล้บ้าน	86	76.8	87	77.7
รักษาแล้วหาย	39	34.8	28	25.0
บริการรวดเร็ว	28	25.0	20	17.9
ค่ารักษาไม่แพง	9	8.0	4	3.6
เบิกได้	1	0.9	3	2.7

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 9 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยปานกลางของกลุ่มตัวอย่างที่ข้อบทรูสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 75.9 รองลงมาใช้บริการที่สถานีนามัยลาดยาวร้อยละ 16.9 และเหตุผลที่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 76.8 รองลงมาคือ รักษาแล้วหายร้อยละ 34.8 สำหรับกลุ่มที่ไม่ข้อบทรูสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 84.8 รองลงมาใช้บริการที่สถานีนามัยลาดยาวร้อยละ 7.1 และเหตุผลที่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 77.7 รองลงมาคือรักษาแล้วหายร้อยละ 25.0

ตาราง 10 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยรุนแรงของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพและไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ		กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานบริการที่ใช้ (n=112)				
โรงพยาบาลลาดยาว	109	97.3	108	96.4
โรงพยาบาลสวรรคค์ประชารักษ์	3	2.7	3	2.7
โรงพยาบาลเอกชน	-	-	1	0.9
*เหตุผลการใช้บริการ(n=112)				
สะดวกใกล้บ้าน	78	69.6	82	73.2
รักษาแล้วหาย	52	46.4	29	25.9
บริการรวดเร็ว	24	15.6	16	14.3
เบิกได้	-	-	4	3.6
ค่ารักษาไม่แพง	-	-	3	2.7
*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ				

จากตาราง 10 การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยรุนแรงของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า ส่วนใหญ่ใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 97.3 และเหตุผลที่ไปใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 69.6 รองลงมาคือ รักษาแล้วหายร้อยละ 46.4 สำหรับกลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่ใช้บริการที่โรงพยาบาลลาดยาวร้อยละ 96.4 และเหตุผลที่ใช้บริการคือ สะดวกใกล้บ้านร้อยละ 73.2 รองลงมาคือ รักษาแล้วหายร้อยละ 25.9

ส่วนที่ 5 ความรู้เรื่องบัตรสุขภาพ

ตาราง 11 ระดับคะแนนความรู้เรื่องบัตรสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม กลุ่มที่ซื้อบัตรสุขภาพและกลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ระดับคะแนนความรู้		กลุ่มซื้อบัตรฯ		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-สูง	(21-24คะแนน)	24	21.4	7	6.3
-ปานกลาง	(16-20คะแนน)	49	43.8	53	47.3
-ต่ำ	(0-15คะแนน)	39	34.8	52	46.4
รวม		112	100.0	112	100.0

กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ

คะแนนสูงสุด 24 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 15.4 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.6

กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

คะแนนสูงสุด 22 คะแนน

คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 14.3 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.9

จากตาราง 11 คะแนนความรู้เรื่องบัตรสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน ได้คะแนนสูงสุด 24 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.4 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.6 จากการแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพมีความรู้อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 43.5 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 34.8 และในระดับสูงร้อยละ 21.4 สำหรับคะแนนความรู้ของกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพพบว่า จากคะแนนเต็ม 24 คะแนนได้คะแนนสูงสุด 22 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.3 หรือคิดเป็นร้อยละ 59.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.9 ความรู้ของกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 47.3 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 46.4 และในระดับสูงร้อยละ 6.3

ตาราง 12 คะแนนความรู้เรื่องบัตรสุขภาพจำแนกเป็นรายข้อตอบถูกของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพและไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ(n=112)		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ(n=112)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-บัตรสุขภาพในปัจจุบันราคา500บาท	97	86.6	103	91.9
-บัตรสุขภาพมีสิทธิใช้ได้1ปี	96	85.7	91	81.3
-บัตรสุขภาพสามารถซื้อได้กับสถานบริการสาธารณสุขของกระทรวงฯได้ทุกแห่ง	93	83.0	87	77.7
-บัตรสุขภาพหมายถึงบัตรที่ให้ความคุ้มครองรักษาพยาบาลฟรีในเกณฑ์ที่กำหนด	89	79.5	92	82.1
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคนี้ในระบบทางเดินปัสสาวะและท่อน้ำดี	87	77.7	85	75.8
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคเบาหวานหรือโรคความดันโลหิตสูง	86	76.8	82	73.2
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาวัณโรคปอดและวัณโรคระบบอื่น ๆ	85	75.8	83	74.1
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคจากอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ	85	75.8	78	69.6
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคหัวใจและโรคระบบไหลเวียนโลหิต	83	74.1	84	75.0
-บัตรสุขภาพรักษาฟรีได้12ครั้งต่อปี	82	73.2	75	66.9
-เมื่อซื้อบัตรสุขภาพแล้วสามารถไปรักษาได้ทันที	81	72.3	67	59.8
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคต้อชนิดต่างๆทั้งที่ต้องผ่าตัดและไม่ต้องผ่าตัด	78	69.6	76	67.8
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคกระเพาะที่ต้องผ่าตัด	78	69.6	73	65.2

ตาราง 12 ความรู้เรื่องบัตรสุขภาพจำแนกเป็นรายชื่อตอบถูกของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพและไม่ซื้อบัตรสุขภาพ (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ(n=112)		กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ(n=112)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
-บัตรสุขภาพคุ้มครองการผ่าตัดศัลยกรรมตกแต่ง	75	66.9	73	65.2
-บัตรสุขภาพคุ้มครองการใส่ฟันปลอมฯ	71	63.4	53	47.3
-บัตรสุขภาพไม่จำกัดการรักษาในแต่ละครั้งที่ใช้บริการ	63	56.2	67	59.8
-กรณีย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่ใหม่สามารถใช้บัตรฯที่แห่งใหม่ได้โดยไม่ต้องมีใบส่งต่อ	63	56.2	32	28.6
-บัตรสุขภาพสามารถใช้บริการกับสถานบริการทุกแห่งในจังหวัดได้	54	48.2	41	36.6
-เจ็บป่วยฉุกเฉินสามารถใช้บัตรสุขภาพกับสถานบริการนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในบัตรได้	52	46.4	82	73.2
-บัตรสุขภาพปัจจุบันมี 3 ประเภท	50	44.6	47	41.9
-บัตรสุขภาพสามารถใช้กับโรคเกี่ยวกับสายตาที่ต้องใช้เลนส์ประกอบแว่น	47	41.9	45	40.2
-บัตรสุขภาพสามารถใช้กับโรคที่เกิดจากการทำแท้งหรือจงใจฆ่าตัวตายได้	45	40.2	41	36.6
-บัตรสุขภาพคุ้มครองรักษาโรคจากการติดยาและสารเสพติด	27	24.2	17	15.2
-บัตรสุขภาพอำเภอลาดยาวสามารถซื้อได้ปีละ 1 ครั้ง	22	19.6	7	6.3

จากตาราง 12 พบว่าความรู้เรื่องบัตรสุขภาพจำแนกเป็นรายชื่อตอบถูกของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพ ข้อที่ตอบถูกเป็นส่วนใหญ่คือ บัตรสุขภาพในปัจจุบันราคา 500 บาท ตอบถูกร้อยละ 86.6 รองลงมาคือบัตรสุขภาพมีอายุใช้สิทธิได้ 1 ปีตอบถูกร้อยละ 85.7 และข้อที่ตอบถูกน้อยที่สุดคือ บัตรสุขภาพ

ภาพอำเภอลาดยาวสามารถซื้อได้ปีละ 1 ครั้ง ตอบถูกร้อยละ 19.6 สำหรับกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพข้อ
ตอบถูกส่วนใหญ่คือ บัตรสุขภาพในปัจจุบันราคา 500 บาท ตอบถูกร้อยละ 91.9 รองลงมาคือ บัตรสุขภาพ
ภาพหมายถึง บัตรที่ให้ความคุ้มครองรักษาพยาบาลฟรีในเกณฑ์ที่กำหนด ตอบถูกร้อยละ 82.1 และข้อ
ตอบถูกน้อยที่สุดคือ บัตรสุขภาพอำเภอลาดยาวสามารถซื้อได้ปีละ 1 ครั้ง ตอบถูกร้อยละ 6.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม ภาวะสุขภาพ การใช้บริการ
สาธารณสุข และความรู้เรื่องบัตรสุขภาพกับการซื้อบัตรสุขภาพ
ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมกับการซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=112)	กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=112)	Odds Ratio	95% CI
การศึกษา				
ไม่ได้ศึกษา	9	8	1.0	
ศึกษา	103	104	0.88	0.80 - 2.61
รายได้ ครอบครัว/เดือน				
≤ 6,800 บาท	88	100	1.0	
> 6,800 บาท	24	12	2.27	1.02 - 5.15
จำนวนสมาชิกในครอบครัว				
< 6 คน	105	102	1.0	
> 6 คน	7	10	0.68	0.22 - 2.03
การกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพ				
ไม่กู้	25	18	1.0	
กู้	87	94	0.67	0.32 - 1.37

จากตาราง 13 พบว่า รายได้ครอบครัวต่อเดือนของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ครอบครัวเกษตรกรที่ซื้อบัตรสุขภาพมีรายได้มากกว่า 6,800 บาทต่อเดือนมีโอกาสซื้อบัตรสุขภาพมากเป็น 2.27 เท่าของครอบครัวเกษตรกรที่มีรายได้น้อยกว่า 6,800 บาทต่อเดือน (OR=2.27; 95%CI = 1.02 - 5.15) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัวและการกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพของเกษตรกร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสุขภาพกับการซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=112)	กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=112)	Odds Ratio	95%CI
การเจ็บป่วยเรื้อรัง				
ไม่มี	55	70	1.0	
มี	57	42	1.73	0.98 - 3.05
การเจ็บป่วยในรอบปีที่ผ่านมา				
ไม่มี	64	70	1.0	
มี	48	42	1.25	0.71 - 2.21
เจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล				
ไม่มี	90	95	1.0	
มี	22	17	1.37	0.65 - 2.90
การได้รับอุบัติเหตุ				
ไม่มี	102	103	1.0	
มี	10	9	1.12	0.40 - 3.16
การตั้งครรภ์หรือคลอดบุตร				
ไม่มี	101	102	1.0	
มี	11	10	1.11	0.42 - 2.98

ตาราง 14 พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับภาวะสุขภาพซึ่งได้แก่ การเจ็บป่วยเรื้อรัง การเจ็บป่วยในรอบปีที่ผ่านมา การเจ็บป่วยต้องนอนโรงพยาบาล การได้รับอุบัติเหตุ และการตั้งครรภ์หรือคลอดบุตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพของเกษตรกร ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้บริการสาธารณสุขกับการซื้อบัตรสุขภาพ

ตัวแปร	กลุ่มซื้อบัตรฯ (n=112)	กลุ่มไม่ซื้อบัตรฯ (n=112)	Odds Ratio	95% CI
เจ็บป่วยไม่รุนแรง				
สถานบริการเอกชน	32	51	1.0	
สถานบริการของรัฐ	80	61	2.09	1.16 - 3.78
เจ็บป่วยปานกลาง				
สถานบริการเอกชน	7	7	1.0	
สถานบริการของรัฐ	105	105	1	0.30 - 3.31
เจ็บป่วยรุนแรง				
สถานบริการเอกชน	3	4	1.0	
สถานบริการของรัฐ	109	108	*	*
*ไม่สามารถหาความสัมพันธ์ได้				

จากตาราง 15 พบว่า การใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยไม่รุนแรงมีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ครอบครัวเกษตรกรที่ซื้อบัตรสุขภาพมักจะไปใช้บริการที่สถานบริการของรัฐมากเป็น 2.09 เท่าของครอบครัวเกษตรกรที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพ ซึ่งมักนิยมไปใช้บริการที่สถานบริการของเอกชน (OR=2.09, 95%CI = 1.16 - 3.78) ส่วนการใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยปานกลางไม่มีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพของเกษตรกร และการใช้บริการสาธารณสุขเมื่อเจ็บป่วยรุนแรงทั้งครอบครัวเกษตรกรที่ซื้อบัตรสุขภาพและที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพส่วนใหญ่ไปใช้บริการที่สถานบริการของรัฐร้อยละ 97.3 และ 96.4 ตามลำดับจึงไม่สามารถบอกได้ว่ามีความสัมพันธ์กับการซื้อบัตรสุขภาพของเกษตรกรหรือไม่

ตาราง 16 ความแตกต่างของคะแนนความรู้เรื่องบัตรสุขภาพระหว่างกลุ่มที่ซื้อบัตรสุขภาพกับกลุ่มที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพ

ค่าสถิติ	กลุ่มซื้อบัตรสุขภาพ	กลุ่มไม่ซื้อบัตรสุขภาพ
n	112	112
\bar{X}	15.6	14.1
SD.	6.5	6.1
t-test = 1.79 p-value = 0.07		

จากตาราง 16 นำค่าที่ได้มาทดสอบความแตกต่างของคะแนนความรู้โดยใช้ t-test พบว่าคะแนนความรู้เรื่องบัตรสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อบัตรสุขภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ซื้อบัตรสุขภาพไม่มีความแตกต่างกัน ($p > .05$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้